

še danes z neprestanimi napadi, da smo prisiljeni stati v obrambi za čast šole in učiteljstva. Ali pomeni to biti prijatelj šolstva? To je grda laž — klerikalizem je bil, je in ostane neizprosno sovražnik šolstva, to je pribito. Najbolj smešno je, da niti noče vedeti, da je papež Pij IX. proklel sedanji državni šolski zakon, ker je bila šola in učiteljstvo z njim iztrgano iz rok klerikalizma ter je bilo postavljeno na proste poge. Šola in učiteljstvo je postalo svobodno in to je tista zloglasna „s v o b o d n a š o l a“, ki jo še danes proganja klerikalizem kot nekaj grdega, pregrešnega, kot strah ljudstva. Naprednjaki bočejo pa to šolo obdržati, kakršna je sedaj, zato poudarjajo, da se bodo vedno potezali za svobodno šolo kot neko nedotakljivo lastnino.

To papeževo prokletstvo ni še do danes preklicano, a vkljub temu je novi šolski zakon rodil v Avstriji obilnega blagoslova in tudi naš slovenski narod je deležen v obilnosti tega blagoslova moderne svobodne šole, ki je v očeh našega klerikalizma prokletstvo za naš narod, kar je dr. Šusteršič javno povedal. Učiteljstvo mora priseči pri nastopu svoje službe, da se bo držalo šolskih zakonov. Kateri učitelj se je pregrešil zoper svojo prisego? Z imenom na dan, hudobni obrekljivci! Mi se ne bojimo javne kritike, a ta mora biti poštena, odkrita in resnična! Ako kdo kaj zagreši proti odgoji, le na dan z njim z imenom in priimkom, a ves stan blatiti neprestano po krivem in s hudobnim namenom, to si prepovemo enkrat za vselej! Ti ljudje se sedaj sklicujejo na versko-nravno odgojo, ki jo je cesar poudarjal v prestolnem govoru, kar je že nekaj samoobsebi umljivega in starega, kolikor je novi šolski zakon star. Naš klerikalizem razume pri imenovanju nadzornikov nekaj drugega, da mora biti nemreč novi nadzornik klerikalec, ki bo na videz jako pobožen drugače pa hudoben, zvijačen, obrekljiv, lažnjiv, breznačaje, denuncijant in podrepnik sedanjega pokvarjenega klerikalizma. Takih nadzornikov se bo znalo učiteljstvo kmalu znebiti, naj le poizkusi klerikalizem svojo srečo! — Sedaj poudarjajo ti ljudje državni šolski zakon, a v resnici so vedno bili, so in bodo proti njemu. Tako varajo naši klerikalci javno mnenje neprestano na katoliški podlagi. Mi tudi izražamo željo: Naj bi se že enkrat izpreobrnil ti trdevratni, hudobni in zvijačni nasprotniki šolstva v veliko korist šole in naroda! (Dalje.)

kot pri nas, zaupno in milo. Ne! Ampak nekako fanatično, mogočno, zdelo se mi je kot nekaka bojna pesem, junaška in zmagojoča. Pozneje sem nekje čital, da so Poljaki zato tako pobožni, ker upajo od Boga zopetno obnovitev svojega bivšega kraljestva.]

Z Vavla zopet nazaj v mesto, in sicer na glavni trg. Tukaj stoje Suknjenice (Tuchhallen), palača v gotskem slogu, središče poljske zgodovine in kulture. V prvem in drugem nadstropju se namreč nahajajo muzeji in galerija slik. Tu se lahko prepričaš, kaj so Poljaki že dosegli v umetnosti. Izmed obilice slik mi je omeniti eno najlepših in največjih: „Neronove baklje“, delo Siemiradzkega. Slika pokriva celo steno: kristjani, pribiti na križe, oviti s slamo, osmoljeni — že gore, pogled uprt v nebo, spredaj ob balustradi v nosilniku sedi Nero, poleg njegova Popea in pogled poln groze mu je obrnjen v goreče kristjane. Slika učinkuje izredno globoko, in vedno stoji pred njo mnogo ljudi, ki jo dolgo dolgo opazujejo. — Lepa je tudi slika „Kočuško pri Raclavicah leta 1794“, znana pod imenom „Finis Poloniae“, ki predstavlja izgubljeno bitko Poljakov za svojo svobodo. — Omeniti mi je še sliko „ruska trojka“: voz, v kateri so vpreženi trije konji, vidijo se njihove vzdignjene noge in

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Učiteljski krožek št. Vid pri Ljubljani je imel svoj II. letošnji sestanek 21. t. m. pri „Slepem Janezu“. Ob lepem vremenu se je zbrala prav velika družba in tudi Ljubljana je bila dobro zastopana.

Tovariša Gregorin in Jelenc sta poročala o shodu avstrijskega učiteljstva na Dunaju, ki je bil 2. t. m. res imponanten, na katerega pa noben slovenski poslanec ni imel časa priti. Govor je bil še o drugih stanovskih zadevah. Le prehitro je potekel čas v tej lepi družbi.

Na snidenje v januarju!

Slov. učiteljsko društvo kočevskega okraja. Na zborovanju dne 5. decembra ne bo na dnevnem redu revizije društvenih pravil, ampak: 1. Hospitacija pri tov. Betrianiju (risanje). 2. Poročilo tov. Štefančiča o zborovanju na Dunaju. 3. Slučajnosti. Posebna vabila se ne razpošiljajo. —an—

Zborovanje postojnskega učiteljskega društva se je vršilo dne 19. t. m. v Postojni ob navzočnosti 23 članov, kar je mnogo premalo z ozirom na zanimiv dnevni red in lepo vreme, zaradi česar je to zanikrost tov. predsednik jako ostro ožigosal, rekoč: „Mi, ki smo se zbrali, se nismo zbal daljnega pota in žrtve za pot; zakaj za nas je to res žrtev. O ne in o ni, ki so tudi danes izostali brez pravega vzroka od zborovanja, se pa gotovo ne bodo branili poviška, ki ga jim mi priborimo s trdim delom. Sramota pa vsem, ki nas za to celo — zasmehujejo!“ Brzjavno so se oprstili učitelji vipavski zaradi obilega izvenšolskega dela.

Po presrčnem pozdravu je na to 1.) poročal tov. predsednik-delegat o vseavstrijskem učiteljskem zborovanju delegatov na Dunaju. Njegovo poročilo je bilo prav zanimivo ter se je sprejelo z odobravanjem; le o faktičnih uspehih tega zborovanja ni mogel ničesar poročati, ker se je deputacija mnogo kasneje napotila v posete k ministrom. Toda tudi ti niso podali nikakšnih pozitivnih odgovorov z ozirom na izboljšanje deželnih financ, češ, da bi se s tem kršila avtonomija kronovin, ako bi ukazali te podpore porabiti za izboljšanje učit. plač. Zato le mimogrede vprašam, ali se ne bi moglo od vlade dobiti posebnih rednih letnih prispevkov za zvišanje naših plač?

Za to naj bi se zavzel g. drž. poslanec Hribar. Rekel je že prvo, naj reče torej še drugo! Iskrena hvaležnost učiteljstva mu je zagotovljena!

2.) Prav dobro je poročal tov. šol. vodja Juvanec o izvenšolskem delovanju učiteljstva ter so se na to soglasno sprejele vse one točke, ki jih je glede tega predlagal

globoke razi v cesti; slika je en face, postirana je jako ugodno, in sicer namenoma, namreč na povprečni steni koncem dvorane. Ko stopiš noter, bi se skoro umaknil nasproti dirjajočim konjem.

Zanimiv je narodopisni muzej s svojimi narodnimi nošami, različnimi izdelki i. t. d.

Trg pred Suknjenicami se imenuje „Rynek slowy“, tukaj prodajajo okoličani svoje pridelke. Zanimivo jih je gledati v narodni noši, te ponosite, skoroda aristokratske postave v dolgih belih suknhah z rdečimi pošitki. — Okolo 1. okraja, Srodomešćie (Sredomešće), je napravljen po dunajskem vzorcu „Ring“, samo da mi je v Krakovu veliko bolj ugajal. Na Dunaju je edino drevored v Krakovu pa park. Tu se je na binkoštno nedeljo izprehajala ogromna množica, tu sem se naslajal ob mehki, blagoslavni govorici lepih naših severnih sester. Ti nasadi so pravi blagodar za prebivalstvo, saj od okolice, ki je pusta in gola, ne morejo dosti imeti.

V vzhodnem delu mesta je okraj „Kazimierz“, kjer se nahajajo sami židje in teh je tretjina krakovskih prebivalcev. Da jih je toliko, se imajo Poljaki zahvaliti svojemu kralju Kazimiru iz XIV. stoletja. Ta je namreč imel židovsko ljubico,

tov. Pesek na skupščini v Radovljici. Peskov referat, kakor tudi te točke so izšle v posebni brošuri, ki stane 40 h.

3.) Soglasno so bili izvoljeni na predlog tovariša Stritarja sledeči tov. v odsek za izvenšolsko delovanje: Dragotin Česnik, nadučitelj v Knežaku; J. Brinar, ravnatelj v Postojni; F. Juva- nec, šol. vodja v Postojni; Fr. Punčuh, nadučitelj v Vrhpolju; Fr. Mercina, učitelj v Vipavi; J. Grad, nadučitelj v Košani; J. Kobal, učitelj v Dolenji vasi pri Senožečah; J. Lipovec, učitelj v Bukovju, Fortunat Lampret, učitelj v Trnovem in gđ. Marica Dovganova, učiteljica v Zagorju.

4.) Pri raznih predlogih prečita najprej tov. Česnik „Zavezin“ dopis z dne 19. oktobra t. l., s katerim naznanja društvu, da letos izplača banka „Slavija“ — „Zavezi“ 4033 K 34 h, in sicer po dogovoru iz l. 1890.

To so pridobili naši „Zavezi“ oni učitelji in učiteljice, ki so zavarovani pri tej banki, in sicer brez vsakih odtegljev. „Slavija“ plačuje namreč od vsakega učitelja, ki je zavarovan pri nji, nekaj odstotkov v dobro „Zavezi“.

Z ozirom na to predlaga tov. Česnik, da se vsak učitelj in vsaka učiteljica zavaruje le pri „Slaviji“.

Novo izvoljenega odseka pa naj bo med drugim dolžnost sestaviti seznam vseh zavarovancev pri banki „Slaviji“ iz našega okraja, dalje kateri še sploh niso zavarovani ali pa pri tujih bankah. — Predlog je bil sprejet soglasno.

Končno še tov. nadučitelj Rudolf Horvat stavi sledeči predlog: Z ozirom na veliko nevarnost, ki preti otrokom na paši, zlasti njihovi pravni, predlagam: 1.) vsak učitelj-predavatelj se oziraj pri roditeljskih večerih tudi na to tako pereče vprašanje; zakaj otroci ne le da zamujajo s pašo redni šolski pouk, oni se privadijo tudi mnogim drugim nerednostim; 2.) učitelj pazi tudi na vedenje šolarjev na paši, bodisi sam, ali pa tako, da poizve pri starejših pastirjih o šoloobiskujočih otrokih; 3.) kakor hitro zapazi kake nerednosti, naj jih po možnosti odpravi s šolskimi kaznimi, v obratnem slučaju pa pokliče starše takih razbrzdanih otrok, da jih oni doma primerno kaznujejo in pogostoma nadzorujejo na paši sami.

Tudi vse te točke so bile soglasno sprejete. S tem je bil dnevni red zborovanja izčrpljen, in tov. predsednik ga zaključil z veselim upanjem, da bo zlasti novoizvoljeni odsek za izvenšolsko delovanje uspešno mogel delovati za napredek našega stanu in v blagor našega naroda.

Štajersko.

Upravni odbor „Zveze štajerskih učiteljev in učiteljic“ ima v nedeljo, dne 8. decembra t. l., ob 11. uri predpoldne v okol. šoli v Celju svojo sejo. — Dotlej izvolijo posamna društva določiti v smislu pravil svoje delegate.

V o d s t v o.

in zaradi nje je protežiral ves njen rod. Hodil sem dolgo po tem okraju, gledal različne Arone in Mojzese v dolgih kaftanih, opazoval firme, kjer je najbolj zastopano ime „Liebeskind“.

Omeniti mi je še dve cerkvi: Marijino na glavnem trgu, in sicer zaradi krasnega triptira, umetno delo Vida Stosza, izrezano iz enega samega kosa, in pa cerkev na Skalki, kjer je umoril kralj Boleslav škofa Stanislava. Na steni kažejo pod steklom madeže krvi, seveda je moral zob časa ta znamenja izbrisati, zakaj jaz nisem ničesar več opazil.

Impozantno je gledišče, moti edino obilica oken. Tudi univerza je lepa, v sebi hrani mnogo zanimivosti. Na mizi, kjer je bila podpisana zadnja delitev Poljske, sem pisal svoje razglednice.

Preden sem se poslovil od Krakova, sem še obiskal takozvani „Kopiec Kosciuszko“ (Kočiuskov grič), ki ga je poljski narod znošil z rokami svojemu junaku v spomin. Še enkrat sem pregledal z griča mesto, tudi tja na eno uro oddaljeno rusko zemljo mi je zrlo oko, premišljeval sem to žalostno poljsko usodo in zdelo se mi je, da dobro razumem, kako da ne morejo Poljaki zabiti svojega nekdanjega kraljestva.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico zboruje dne 5. decembra ob 10. Na dnevnem redu so važni dopisi, razna poročila društvenih odposlancev in nujne stanovske stvari.

Na obilno ali najboljše na polnoštevilno udeležbo vabi imenom društvenega odbora

Avguštin Požegar, t. č. načelnik.

Društvo „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“. Donesek po 2 K za slučaj smrti dne 5., oziroma 6. septembra društvenika Pavla Matschka in Vekoslava Strmška je treba plačati tekom decembra 1907. — Obanem se opozarja, da niso zadnje oznanjenih doneskov za štiri smrtne slučaje plačali še mnogi društveniki nujno se prosi, da se to čimprej zgodi.

Odbor.

Slovenjebistriško učit. društvo je po daljšem presledku zborovalo 21. t. m. v Slov. Bistrici. Predsednik tov. Polanec pozdravi navzoče ter čestita v imenu društva sicer odsotnim gđ. članicam Hinterlechnerjevi, Kunejevi, Stegnarjevi, Treotovi in tov. Varlu, ki so v tem terminu prebili drugi izpit. Za tem se prečitajo in odobrijo zapisniki zadnjih zborovanj.

Izmed dopisov omeni tov. Polanec one glede tožbe okr. šolskega sveta napram našemu društvu; zadeva stoji sedaj v tem stadiju, da je okr. š. svet poslal vso stvar dež. šol. svetu, dočim se spravili predsednika tov. Polanca — ki izvršuje vse sklepe le v društvem imenu — v disciplinarno preiskavo...*)

Z odobravanjem se je vzel na znanje dopis banke „Slavije“, ki je sklenila z „Zavezo“ pogodbo, s katero se „Slavija“ zaveže plačevati „Zavezi“ nekaj odstotkov od vsakega člana „Zavezinih“ društev, če se zavaruje pri nji.

Peskove brošure „Na delo med ljudstvo!“ so se takoj razpečale med navzočim učiteljstvom.

Za dopisi je prišlo kratko, a jedrnat poročilo tajnice gđ. Westerjeve o „Zavezini“ skupščini v Radovljici. Tu bodi omenjeno, da ima naše društvo v tovarišici Westerjevi agilno članico, ki je jako vnetja za organizatorično delo; marsikateri tovarišici pa tudi tovarišu bi bila lahko zgled stanovske zavednosti.

Tovariš S. Krotký je poročal o dunajskem zborovanju ter posebno o sestanku spodnještajerskih delegatov: iz njegovega referata smo posneli, da se bliža kriza v „Zvezi“ h koncu ter se vrši občni zbor tekom prosinca v Celju.

Kot tretji poročevalec je nastopil tov. Kokl in obravnaval zanimiv tema: „Kulturno delo učiteljstva izven šole in njega stik z narodom“. Glede političnega delovanja je omenil gotovo umestne besede, da ne sme stati učiteljstvo sedaj, ko se bje ljut boj za šolo na strani, ampak krepko biti na braniku za naše ideje. Na predlog tov. Westerjeve se naprosi tov. Kokl; da svoje predavanje pri prih. zborovanju dovrši in se bo tedaj tudi izvolil odsek za izvenšolsko delovanje.

Tov. Polanec želi, naj bi se pričelo društveno leto zaeno s šolskim letom; tov. Špan meni, da bi prišli s tem v konflikt z društvenimi pravili; končno se sklene vzeti to določbo v nova pravila, ki se predlože občenemu zboru.

Pri slučajnostih želi gđ. Feigl pojasniti glede prispevkov „Zvezi“; sklene se počakati do občenega zbora. Tov. Kokl priporoča pristop k „Čebel. društvu“ in naročitev „Slov. Čebelarja“. Na predlog tovariša Vrščiča se sklene poslati vsem članom učit. društva okrožnico v prav ostrem tonu, da se opozori one društvenike, ki dosledno ignorirajo društvena zborovanja, na stanovske dolžnosti. Tov. Krotký priporoča vsestransko razširjanje družb. in nega koledarja. Za „Zvezino“ zborovanje se izvolijo delegatom tov. Wester, Kokl in Krotký.

Tokratno zborovanje je bilo izredno animirano in bi le bilo želeli, da pride i v naše društvo več gibanja. Občni zbor se vrši prvi četrtek po celjskem zborovanju.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je zborovalo dne 19. novembra v Šmarju pri Jelšah. Podpredsednik Sekirnik presrečno pozdravi navzoče, posebnou nove člane: tov. Debelaka,

*) Shod državne zveze avstr. profesorskih društev, ki se je vršil 1. in 2. t. m. v Ljubli je sprejel soglasno sledečo resolucijo: „Za sklepe odbora kakaga društva je v smislu društvenih pravil in društvenega zakona odgovoren edino odbor. Posamezni odborniki se zaradi izvršitve odborovih (oziroma društvenih) sklepov ne morejo osebno kot profesorji in učitelji klicati na odgovornost in disciplinarno kaznovati!“

Sv. Vid, — Siterja, Pristava, — Hribernika, Sv. Peter, — Rozmana, Žusem, — Stritarja, Sv. Vid. V vzvišenih besedah se spominja prerano umrlega, izredno delavnega predsednika V. Strmška, ki je 18 let stal na čelu našega društva in 18 let bil duša vsemu delovanju. Slavi ga kot stebel učiteljske organizacije, najboljšega prijatelja, vrliga učitelja, zgledega Slovenca. Njegovo geslo je bilo: Vse za druge, nič zase.

Društvo je sklenilo v trajen spomin in proslavo značajnega moža vzdati spominsko ploščo na šoli v Št. Petru na Medvedovem selu, kjer je nad 20 let služboval. Odbor ima nalogo, da vse potrebno ukrene. Gotovo bo vse slovensko učitelstvo rado v ta namen prispevalo, zakaj Strmšek si je to zaslužil. Po zadnjem zborovanju, ko se je razpravljalo o regulaciji učiteljskih plač, je prinesla „Domovina“ oster članek proti referatu in v tem tudi proti društvu, da se je napadalo davkarske uradnike. Uredništvo „Domovine“ ne zadene krivda, gotovo je dobilo od kakšnega dobroznanelega dopisnika neresnično poročilo. Krivda pa zadene tistega, ki je z neresničnimi podatki hotel podkopati ugled referenta Strmška in vsega učitelstva. Društvo izreče za ta čin redke nekoledijalnosti svoje ogorčenje. Referat v rokopisu je shranjen pri tajniku, vsakdo si ga lahko prečita.

Tov. Ferline poroča o shodu na Dunaju, tov. Flerè o zborovanju „Zaveze“ v Radovljici.

Delegatom štajrske „Zveze“ sta voljena Ferline in Flerè. Zahtevata naj v najkrajšem času občni zbor.

Ker bo prihodnje zborovanje dne 2. februarja jako važno, že sedaj vabimo k polnoštevilni udeležbi. Na dnevnem redu bo med drugim: Volitev novega odbora in volitev odseka za izvenšolsko delovanje.

Politiški pregled.

* **Katoliški šulferaju.** Dr. Lueger, župan dunajski, je igral na zadnjem katoliškem shodu veliko ulogo. Ponašal se je, da lahko doseže od vlade, kar hoče; tako hoče poizkusiti tudi z vseučilišči. Ta morajo postati krščansko-socialna-katoliško-klerikalna. Kako rešujejo klerikalec nacionalno-ekonomsko vprašanje, nam pojasnjuje izrek kolinskega škofa: „Siromaki živijo po božji modri previdnosti življenje bede, odpovedi in dela!“ Kako se bo razvila medicina na katoliški univerzi, si lahko mislimo, ako vpoštevamo besede dr. Luegerja, ki se je izrazil nekoč v deželni zbor: „Dokler ne napravijo zdravniki sami kake trave, jim nič ne zaupam!“ In vendar je imel kar tri zdravnike okolo sebe v svoji bolnici, čeravno jim nič ne zaupa. Taki so vsi klerikalec v teoriji, drugačni pa v praksi. Saj vendar dr. Lueger sam ne veruje na to, da se katoliško vseučilišče razlikuje od drugih le v tem, da ne dovoli predavati židovskim profesorjem. In za tako vseučilišče imajo klerikalec že 4.000.000 zbranega denarja. — V krščansko-socialnih krogih je čuti glasove, ki niso nič kaj zadovoljni s katoliškim shodom na Dunaju, ker je bil premalo — nemški. V tem smislu se izraža glavno kršč.-soc. glasilo „Deutsch. Volksblatt“ na Dunaju. „Information“ piše, da nikdar ne podpiše kršč.-soc. stranka vsega, kar se je govorilo na katoliškem shodu (v narodnem oziru); Nemcem stoji višje edinost v narodnih vprašanjih. In tem ljudem se suženjsko klanjajo slovenski „narodni“ klerikalec s Šusterskičem in Korošcem na čelu. Ni čuda, da se zbujata tudi med Slovenci odločen odpor proti temu narodnemu izdajstvu, za katerim stoji nenasitljivo hrepenenje po vladi in moči naše duhovščine, ki je predvsem katoliška. — Kako „zatirani“ so klerikalec v Avstriji, se je zopet pokazalo na tem shodu. Brzojavne pozdrave so poslali temu zboru: nadvojvoda prestolonaslednik (ki je tudi protektor kat. šolske družbe) Fran Ferdinand, nadvojvoda Friderik, nadvojvoda Leopold Salvator, nadvojvodinje Marija Terezija, Marija Anunciata, Izabela, velika vojvodinja Adelgunda iz Toskane, kardinal Gruša, škof Rösler, minister Bienert (liberalec!), minister Marchet (liberalec!), minister Ebenhoch, minister Korytowski, namestnik grof Kielmannsegg, bivši minister grof Auersperg (liberalec!), župan Lueger, knez Svarcenberg itd. Ali niso siromaki res zatirani?

* **V državnem zboru** je predložila vlada načrt zakona, ki jo pooblašča zgraditi normalnotirno železnico od Novega mesta mimo Metlike do deželne meje proti Karlovcu in od Knina v Dalmaciji do hrvaške meje pri Pribudici. V načrtu je tudi po-

stranska proga iz Metlike do Črnomlja. Stroški so proračunani na 29.800.000 K. Vlada hoče dognati s to železnico krajšo in lažjo zvezo z Dalmacijo, ki bo imela v slučaju vojne veliko vrednost. Trgovinski promet pa se bo gibal po morju kakor dosedaj, posebno še, ako dobi Ogrsko popolnoma svoje carinsko ozemlje. To je namen ta železnice in nič drugega. Klerikalec imajo pri tem toliko zasluge kakor mi.

* **Avstrijsko bojno brodogradništvo** bodo zopet pomagalili. V Trstu v ladjedelnici izdelujejo tri nove bojne ladje; v Pulju spuste v morje kmalu novo križarko, v Reki pa delajo torpedovke.

* **Verige v Bosni in Hercegovini.** Uporabljanje verig pri kaznjencih v Bosni in Hercegovini je končno vendarle odpravljeno. Toda ne popolnoma; zakaj rabili jih bodo še kot disciplinarno kazen. Bati se je, da bo odslej preveč disciplinarnih kazni v Bosni-Hercegovini!

* **Štiristo milijonov proti Poljakom na Nemškem.** „Deutsche Zeitung“ je dobila vest iz nemških parlamentarnih krogov, da bo pruska vlada zahtevala od zbornice ne 50, ampak celik 400 milijonov za razlastitev Poljakov, t. j. za nakup poljskih posestev s strani nemških kolonistov. Kolonizacijska komisija je potrošila za boj proti Poljakom v 20 letih svojega delovanja že 450 milijonov mark; okoliost, da ima biti sedaj danih na razpolago še nadaljnjih 400 milijonov mark, priča o tem, da hoče pruska vlada nastopiti proti poljski politiki in narodnosti z vsem nasiljem. Ta energični korak vlade se daje tudi razlagati s tem, da se nemški liberalizem nahaja sedaj v štadiju preporoda, in bi mogla brzo nastopiti doba, ko bi vlada ne mogla dobiti več zadostne podpore v svoje namene. Nositelji sedanje protiljudske politike so namreč konservativci. Zato zahteva sedaj vlada večji znesek, ki bi ji mogel zadostovati za daljšo dobo, ne da bi morala njena protiljudska politika biti odvisna od izpremembe strank na Nemškem.

* **Vseslovanski shod.** Iz Petrograda poročajo, da se med poslanci dume ventilira vprašanje vseslovanskega shoda na Ruskem. V to svrhu je daroval ruski profesor A. Borsenko iz Odese, ki je letos prisostvoval sokolskemu zletu v Pragi, svoto 100.000 rubljev. Borsenko je poslal ta znesek ministrskemu predsedniku Stolypinu, ki je v zgornji namen naložil denar v državni banki. Borsenko si je pridržal pravico razpolagati z omenjeno svoto. Avstrijski poslanci dr. Markov, Klofač in Hribar so sklicali vseslovansko enako, ki naj se bavi z vprašanjem prireditve vseslovanskega shoda. Izmed drugih poslancev so se priglasili še dr. Hajn, Kalina, dr. Kramar, dr. Hlibovicki, dr. Tresić in dr. Baljak. Kakor se poroča, nameravajo prirediti ta shod meseca avgusta prihodnjega leta.

* **Prihodnji konzistorij v Rimu** se bo vršil, kakor poroča „Giornale d'Italia“, sredi meseca decembra t. l. V tem konzistoriju ne bodo imenovani novi kardinali, vendar je možno, da se papež v zadnjem trenutku odloči, da imenuje kakega inozemskega kardinala.

* **Na Portugalskem vre.** Iz Lizbone poročajo: Cenzura se izvršuje od oblastnjake jako strogo. Odpirajo sumljiva pisma. Domačinom se žuga z deportacijo v Afriko. Vsi uglednejši politiki so prešli v republikanski tabor. Pad monarhije se smatra neizogibnim. V glavni ulici je eksplodirala bomba; dva moška sta bila ubita, eden pa težko ranjen. Bombo so vrgli zdravnik Lopes, neki elektrotehnik in neki pomorski častnik. Bomba je bila namenjena za kraljevo gledališče. Takoj je bilo aretiranih 38 oseb, pozneje pa še sto. Razburjenje je velikaansko.

Vestnik.

Slavni e. kr. okrajni šolski svet v Radovljici nam je postal nemški razpis nadučiteljske službe na Jesenicah. Kolikor moremo posneti iz besedila, je ta služba razpisana do 10. decembra t. l. Seveda bodo morali uvaževati le slovensko pisane prošnje, ker drugačih ne bo.

Na vprašanja nekaterih šolskih voditeljev glede šolskih naznanil poročamo, da je tiskarni pošel orlov papir, ki ga mora naročiti iz e. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaju. Ko bi imela tiskarna vsa naročila na šol. naznanila pravočasno v rokah, bi bila vsa šol. vodstva pravočasno postrežena, ker bi tiskarna na-